

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	: Stand van zaken Grondstoffenplan	
Aanleiding	: Afspraak om de raad jaarlijks te informeren over de stand van zaken...	
Datum	: 12 december 2018...	
Portefeuillehouder	: Wethouder P.J. Verheij	p.j.verheij@alblasserdam.nl
Schrijver	: L. Koelewijn	a.f.m.koelewijn@alblasserdam.nl

Geachte leden van de gemeenteraad,

U ontvangt deze raadsinformatiebrief om u te informeren over de stand van zaken rond de afvalinzameling in Alblasserdam, de resultaten van het op 25 oktober 2016 vastgestelde grondstoffenplan en de te nemen maatregelen in het komende jaar. De laagbouw is voorzien van de minicontainers voor de drie hoofdstromen (GFTE, OPK en PBD) en vrijwel alle huishoudens hebben toegang tot een ondergrondse restafvalcontainer. Zoals met u is afgesproken gaan we ons eerst richten op het verder verbeteren van de faciliteiten van de hoogbouw en het intensiveren van gerichte informatievoorziening om de grootste grondstofstromen uit het restafval te krijgen. De verschillende afvalstromen en de aan afval gerelateerde zaken passeren hierna de revue. In bijlage 1 vindt u het overzicht van de resultaten van dit jaar tot en met oktober, vergeleken met die van 2017. We maken progressie maar het is nog lang niet voldoende om aan de landelijke VANG doelstellingen van 100 kg restafval/inwoner/jaar en aan het scheidingspercentage van 75 % te voldoen in 2020. We zetten een aantal aanvullende maatregelen in om het scheidingspercentage te verhogen en de hoeveelheid restafval te verlagen. In het huidige tempo lukt het naar verwachting echter niet de doelstelling te behalen. Gemeenten die de doelstelling wel halen hebben bijna zonder uitzondering hun tariefstructuur als middel ingezet. Tevens is in die gemeenten daarna de afvalstoffenheffing gedaald. Het College zal na de implementatie van de in deze raadsinformatiebrief genoemde maatregelen en evaluatie van de resultaten ervan opnieuw bezien of en welke beloningsstructuur aanvullend succes kan opleveren om de doelstelling alsnog te behalen.

Restafval:

Er is een lichte daling van het restafval. De verwachting is dat de hoeveelheid fijn restafval uit gaat komen op 178 kg. per inwoner (tegen 188 kg. in 2017). Daarnaast zal het grof restafval naar verwachting uit gaan komen op ca. 20 kg. per inwoner (tegen 32 kg. bij de vaststelling van het Grondstoffenplan in 2016). Daarmee is Alblasserdam nog steeds ver verwijderd van de gewenste 100 kg restafval per inwoner in 2020. Er ligt dus nog een zeer grote uitdaging. De Rijksoverheid heeft als financiële prikkel voor gemeenten besloten de verbrandingsbelasting voor restafval te verhogen van € 13,58 nu, naar € 32,12 per ton in 2019. Voor Alblasserdam betekent dit bij de huidige hoeveelheid restafval een extra kostenpost van rond de € 70.000,-.

Eind 2017 zijn alle nieuwe ondergrondse restafvalcontainers geplaatst en enkele bestaande verplaatst. De toewijzing op één bepaalde container heeft tot veel bezwaren van bewoners geleid. Als service hebben de inwoners daarom toegang gekregen tot een groter aantal ondergrondse containers in een straal rond de woning. Om de overlast en de vervuiling door illegale bijplaatsingen van huisvuil bij de containers zo veel mogelijk te beperken, wordt dit afval actief door de eigen dienst verwijderd. Handhaving vindt plaats door controle op adresgegevens in verkeerd aangeboden huisvuilzakken.

Plastic, metaal en drankenkartons (PMD) noemen we nu plastic, blik en drankenkartons (PBD)

De hoeveelheid apart ingezameld PBD neemt nog steeds licht toe. Wel zijn we het afgelopen jaar incidenteel geconfronteerd met (deel)afkeur van de PBD partijen als gevolg van te veel stoffen die niet in het PBD thuishoren. Over het algemeen gaat dit om grote folies, piepschuim, hard plastic (emmers, kratjes, speelgoed) en medisch afval zoals infuuszakken- en slangen. HVC probeert op de overslag zo veel mogelijk van deze stoffen te verwijderen zodat de partijen toch door kunnen naar de verwerker. Met gerichte voorlichting wordt geprobeerd deze stoffen uit het PBD te houden. HVC laat ook PBD containers staan wanneer deze overduidelijk te veel vervuild zijn. Aan deze containers wordt een flyer bevestigd waarin uitgelegd wordt waarom deze containers niet geleegd zijn. In sommige gevallen hebben de bewoners aangegeven dat de lediging van de PBD minicontainers om de vier weken te weinig is. De inzameling verhogen naar eens in de twee weken, maakt ook dat de inzaamkosten enorm toenemen (van € 57.500,- nu, naar € 86.500,-). Zwijndrecht heeft hier eerder wel voor gekozen maar ziet in de praktijk dat de hoeveelheid PBD nauwelijks toeneemt. De frequentie verhogen naar eens in de drie weken, maakt het voor de HVC logistiek erg ingewikkeld en daarmee ook relatief duur (naar € 80.000,-). Daarnaast is het voor bewoners ook minder overzichtelijk wat in welke week wordt opgehaald. Wij hebben daar om die reden niet voor gekozen. Als extra service hebben we naast de hoogbouw ook de laagbouw weer de mogelijkheid gegeven om de oranje plastic zakken gratis af te halen/te bestellen. In een aantal hoogbouwlocaties wordt gekeken naar een in pandige verzameloplossing voor PBD met rolcontainers. Voor deze voorzieningen moet echter apart gereden worden en worden dus extra kosten gemaakt. Bekeken wordt of de te verwachten opbrengsten daar tegen opwegen. Mocht dit niet het geval zijn, dan zullen we investeren in nog een aantal extra PBD verzamelcontainers. Doordat in veel gemeenten nu PBD wordt opgehaald is de verwerkingscapaciteit in Nederland onvoldoende gebleken. Extra sorteercapaciteit wordt nu bijgebouwd in Heerenveen en Zwolle. Wellicht leidt dit tot een kostenreductie. Aan de andere kant staan de opbrengsten onder druk.

Groente, fruit, tuinafval en etensresten (GFTE, voorheen GFT)

De opbrengst van GFTE lijkt in 2018 lager uit te komen dan in 2017. Gelukkig neemt ook de hoeveelheid GFTE in het restafval licht af, maar het is nog altijd de grootste fractie die niet in het restafval thuis hoort en tevens de lastigste fractie is om er uit te krijgen. De komende periode willen we de communicatie op GFTE in het algemeen en met name op de E van etensresten intensiveren omdat veel mensen blijkbaar niet op de hoogte zijn van het feit dat ook etensresten bij het GFTE mogen. Hoogbouw kan nu zijn GFTE niet apart inzamelen. Op dit moment wordt samen met HVC gekeken naar de mogelijkheid voor het plaatsen van GFT minicontainers (gelijk als die in de laagbouw) in cocons met toegangscontrole. De voordelen zijn dat dit relatief makkelijk in te voeren is, dat de hoogbouw minicontainers gelijktijdig met de minicontainerronde van de laagbouw worden geleegd en dat door de toegangscontrole minder vervuiling van de GFTE stroom optreedt. De ervaring opgedaan uit proeven in Dordrecht leert dat zo'n 15-25% van de hoogbouw bewoners vrijwillig zal kiezen voor het scheiden van GFTE en dat gemiddeld genomen er 20 kg per huishouden minder aan GFTE bij het restafval komt. Met gerichte voorlichting en inzet op het verbeteren van het keukenmanagement (afvalbak met GFTE compartiment, Bio zakjes) kan dit nog verder toenemen. Gemeente en HVC zijn bezig in kaart te brengen wat dit financieel, fysiek en organisatorisch voor Alblasterdam betekent. Tegenover de te maken kosten staat dat vermindering van het restafval zorgt voor verlaging van de verbrandingsbelasting.

Oud papier en karton (OPK)

De inzaamresultaten van OPK vertoont zowel landelijk als in Alblasterdam een lichte daling. Dit is een gevolg van de verdere digitalisering. Helaas belandt nog steeds erg veel papier bij het restafval: 24 kilo per inwoner gemeten t/m oktober. Met name bij grote complexen zoals aan de Nicolaas Beetsstraat en de Pieter de Hooghplaats kan een permanente voorziening wellicht voor verbeterd gedrag zorgen. Helaas heeft Woonkracht10 nog niet doorgepakt in een in pandige voorziening. Als in pandig echt niet gaat, willen we in overleg een aantal bovengrondse papiercontainers plaatsen. Mocht dit succesvol blijken dan kunnen we dit op meer locaties doen. Te meer daar de overlast en de mogelijke gevaarzetting door de opstapeling van papier voor de deur daarmee voorkomen wordt. Naast verbetering van de inzameling kan ook gekeken worden of we de hoeveelheid papier aan de voorkant kunnen terugdringen. Opnieuw promoten van de Nee-Nee- of Nee-Ja sticker is daar een voorbeeld van. Verschillende gemeenten willen de zaak omdraaien: Bij het ontbreken van een sticker ontvang je niets, pas bij Ja-Ja ontvang je zowel reclame als lokale kranten. Na een flinke stijging van

de papierprijzen in 2017 zijn deze dit jaar fors onderuitgegaan omdat China niet langer ons papier wenst te ontvangen.

Glas en kleding:

Alblasserdam heeft met Renewi een contract voor de inzameling van glas en kleding gekoppeld aan een vaste vergoeding. Op het Scheldeplein zijn ondergrondse voorzieningen voor beide stromen in gebruik genomen. In bijlage 2 is het inzamelresultaat zichtbaar tot en met oktober 2018. E.e.a. lijkt zich te stabiliseren. Helaas wordt er nog veel textiel en glas in het restafval aangetroffen. Voorlichting op dit punt kan wellicht nog voor verbetering zorgen. Helaas wordt er de laatste tijd regelmatig restafval aangetroffen in de kledingcontainers waardoor de inhoud waardeloos wordt. Met handhaving proberen we, soms met succes, daders te pakken.

Luiers:

Op dit moment belanden de luiers nog bij het restafval. De hoeveelheid luiers neemt wel geleidelijk af, maar maakt nog altijd een aanzienlijk deel uit van het restafval. Er wordt op dit moment een installatie gebouwd waarmee een aantal grondstoffen kan worden terug gewonnen en een gedeelte wordt omgezet in biogas. Naast dat de installatie nog niet operationeel is, vergt ook een doelmatige inzameling nog nader onderzoek.

Afvalbrengstation (ABS) in Hendrik Ido Ambacht:

Op het ABS is het toezicht op het aanbieden van bedrijfsafval geïntensiveerd. Dit strengere beleid heeft geleid tot een afname van het aantal Alblasserdamse bezoekers met ruim 10% en daarmee tot een afname van het grof huishoudelijk (rest)afval. Door het ter plaatse steeds beter scheiden van de verschillende afvalstromen neemt de hoeveelheid grof huishoudelijk restafval verder af. Zoals eerder aangegeven onder het kopje restafval is dit inmiddels afgenomen tot 20 kg./inwoner/jaar.

Afvalvrije scholen:

Op dit moment hebben vier basisscholen in Alblasserdam het predicaat afvalvrije school. Het gaat om de volgende scholen: Ds Joannes Beukelmanschool (Lelsstraat), Het Palet (Van Eesterensingel), De Schalm (Kerkstraat) en IKC De Twijn (locaties Parallelweg en Pieter de Hoochplaats). Concreet houdt een afvalvrijeschool in dat zo min mogelijk restafval overblijft en dat de grondstoffen gescheiden worden ingezameld. Hierbij gaat het om de volgende grondstofstromen: OPK, GFTE en PBD. Als een school met een plan van aanpak aantoont dat op deze wijze wordt ingezameld wordt de school gezien als een huisaansluiting, wat inhoudt dat al het afval (en de grondstoffen) door de gemeente via inzamelaar HVC wordt opgehaald. Ook is de eis dat een school haar contract opzegt met hun commerciële inzamelaar en dat de school ouders stimuleert om geen drinkpakjes etc. aan de kinderen mee te geven maar hiervoor een duurzame beker of dopper gebruiken. De gemeente heeft dan wel als doel om deze 'drinkmiddelen' eenmalig voor de school aan te schaffen.

Het grootste doel van een afvalvrijeschool is dat kinderen al op jonge leeftijd bewust gemaakt worden van de noodzaak van afvalscheiding, zodat het scheiden van afval al op jonge leeftijd een gewoonte wordt en kinderen al op jonge leeftijd bewust worden van het milieu. Het motto is steeds: jong geleerd is oud gedaan. Het streven van de gemeente is om alle basisscholen afvalvrij te maken. Uiteraard moet de directie / bestuur en leerkrachten hier wel achter staan. Het wordt niet vanuit de gemeente opgelegd maar alleen gestimuleerd. Via HVC wordt dan een introductiedag aangeboden om het belang van afvalscheiding goed onder de aandacht te brengen en worden de lokalen en de school voorzien van inzamelmiddelen. Het restafval kunnen de scholen wegbrengen bij de dichtstbijzijnde ondergrondse container.

Zwerfvuil:

Zwerfvuil blijft ook in Alblasserdam aandacht vragen. Met de inzet van Smile gaan we het zwerfvuil te lijf. Hiervoor is begin dit jaar een elektrische bakfiets aangeschaft waarmee ook op smalle paadjes en bruggetjes in bijv. Park Huis te Kinderdijk kan worden gereden. We voorkomen zwerfvuil bij de bron door tijdens de dagelijkse afvalbakkenronde het illegaal bijgeplaatste grof vuil bij de ondergrondse containers af te voeren en de bijgeplaatste afvalzakken in de o.c.'s te gooien. Helaas heeft de Rijks Overheid statiegeld op petflessen en blik nog een paar jaar uitgesteld. Alblasserdam is daarom samen

met vele andere gemeenten en andere overheden lid geworden van de Statiegeldalliantie. Deze organisatie maakt zich sterk voor de spoedige invoer van statiegeld.

Communicatie:

HVC maakt voor elk jaar een afvalkalender waarin wordt aangegeven wanneer welke publicatie/ mailing wordt verstuurd. Intern kijken wij met communicatie welke publicaties wij overnemen. Die komen op sociale media en op de gemeentelijke website en de gemeentepagina in de Klaroen. Daarnaast is de website begin dit jaar weer helemaal up to date gemaakt voor wat betreft de permanente informatie omtrent afval. Ook zijn er door HVC aparte campagnes gevoerd waarbij inwoners persoonlijk zijn aangesproken op het ABS en in het Makado. Een voorbeeld daarvan is "Glas in het bakkie". Ook heeft HVC eind van het derde kwartaal een "Afvalkrant" samen met de huis aan huisbladen laten bezorgen (Zie bijlage 3). Hierin komen alle facetten van inzameling en scheiden van afval aan de orde. Tot slot hebben we de Alblasserdamse "inzamelingsresultaten" door het jaar heen op de website en de gemeentepagina gepubliceerd. Voor volgend jaar hebben we ons in ieder geval voorgenomen de kwartaalcijfers in de vorm van de factsheet in bijlage 1 vier keer per jaar te publiceren. Bij de eventuele uitrol van de GFTE cocons voor hoogbouw zullen we onze informatievoorziening daar op aanpassen.

Privacy:

De gemeente heeft de wettelijke taak afvalinzameling te (laten) verzorgen. Zij is verantwoordelijk voor de naleving van de privacyregels op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die in 2018 in werking is getreden. HVC voert de inzameling op basis van een dienstverleningsovereenkomst uit. In een verwerkersovereenkomst tussen HVC en de gemeente zijn afspraken opgenomen hoe met persoonsgegevens wordt omgegaan en welke persoonsgegevens nodig zijn voor welk doel. Het is immers niet de bedoeling dat méér dan nodig persoonsgegevens verwerkt worden. HVC heeft beveiligingsmaatregelen getroffen om persoonsgegevens te beschermen. Betrokkenen hebben verder het recht om persoonsgegevens op verzoek in te zien en te verbeteren. Op de website van HVC is een privacyverklaring geplaatst met een toelichting op welke persoonsgegevens worden verwerkt en waarom, hoe lang de persoonsgegevens worden bewaard en hoe en waar een betrokkene een vraag of klacht kan indienen over de verwerking. HVC heeft een privacy officer. Bij deze functionaris kunnen datalekken gemeld worden, waarna een melding aan de Autoriteit Persoonsgegevens wordt gedaan. HVC kan persoonsgegevens uitwisselen met de gemeente. Bijvoorbeeld bij het verstrekken van informatie over de afvalinzameling of bij de controle en handhaving voor en door de gemeente. Persoonsgegevens worden door HVC niet aan derden verstrekt voor commerciële, goede of ideële doelen.

Bijlagen:

1. Inzamelresultaten fijn restafval 2018 t/m oktober (vergeleken met 2017)
2. Inzamelresultaten glas en kleding 2018 t/m oktober (vergeleken met 2017)
3. Afvalkrant HVC
4. Contextanalyse HVC m.b.t. ontwikkelingen rond de grondstoffen

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

de secretaris
S. van Heeren

de burgemeester
J.G.A. Paans